

हास्ययोगः

(1)

आपणिकः : (ग्राहकं प्रति)

एतत् यन्त्रं क्रिणातु । क्रयणयोग्यम् अस्ति ।

ग्राहकः : एतस्य का विशेषता अस्ति ?

आपणिकः : एतत् यन्त्रं भवतः पञ्चाशत् प्रतिशतं कार्यभास्म् अल्पं करिष्यति ।

ग्राहकः : तर्हि कृपया द्वे यन्त्रे ददातु ।

(2)

शिक्षकः : (छात्रस्य गृहकार्यं दृष्ट्वा)

भवतः गृहकार्ये बहवः दोषाः । तान् अपि भवान् एकः एव करोति ।

छात्रः : महोदय ! एते सर्वे दोषाः अहम् एकः एव न करोमि । गृहपाठलेखने मम पिता अपि सहायतां करोति ।

(4)

एकदा चोरद्वयं वित्तकोषे लुण्ठनं करोति ।

बहूनि रूप्यकाणि प्राप्नोति । गृहम् आगत्य वार्तालापं करोति ।

प्रथमः चोरः : कियत् धनं प्राप्तं तस्य ज्ञानार्थं धनगणनां करोमि ।

द्वितीयः चोरः : व्यर्थश्रमं मा करोतु । श्वः वर्तमानपत्रे वार्ताम् आगमिष्यति एव । ततः गणनाज्ञानं भविष्यति ।

(3)

गृहस्वामी : (अतिथिं प्रति) भवान् आगच्छतु ।

श्वानभयं न अनुभवतु ।

अतिथिः : किं सः न दशति ?

गृहस्वामी : तस्य दंशनस्वभावः अस्ति वा न वा इति अहम् अपि न जानामि । यतः एतस्य स्वभावस्य परीक्षणम् अधुना भविष्यति ।

(5)

वृद्धः शम्भुनाथः : मम पत्नी मम भोजनस्य पश्चात् एव भोजनं करोति ।

रमानाथः : भवान् भार्यया सह भोजनं न करोति वा ?

शम्भुनाथः : तथा किमपि नास्ति । मम भोजनस्य पश्चात्
सा भोजनं करोति - तस्य कारणम् अस्ति
यतः आवयोः एका एव कृत्रिमदन्तावलिः
अस्ति ।

Glossary

क्रिणातु buy आपणिकः shopkeeper प्रतिशतम् per cent क्रयणयोग्यम् proper to be bought द्वे यन्त्रे two machines दशनम् bite वित्तकोष bank लुण्ठनम् loot आगत्य आकर आवयोः (after) coming वर्तमानपत्रे news paper यतः because कृत्रिमदन्तावलि (a set of) false teeth

Exercise

1. Pronounce the following words orally :

आपणिकः, क्रीणातु, पञ्चाशत्, दृष्ट्वा, गृहपाठलेखनम्, श्वानभयम्, दंशनस्वभावः,
परीक्षणम्, चोरद्वयम्, लुण्ठनम्, रूप्यकाणि, आगत्य, व्यर्थश्रमम्, कृत्रिमदन्तावलिः

2. Read Sanskrit words for the following words :

(1) खरीदी (2) बैंक (3) लूट (4) प्रतिशत (5) दुकानदार

3. Tell who speaks the following Sentences :

- (1) तर्हि कृपया द्वे यन्त्रे ददातु ।
- (2) भवतः गृहकार्ये बहवः दोषाः ।
- (3) श्वानभयं न अनुभवतु ।
- (4) व्यर्थश्रमं मा करोतु ।

4. Replace the underlined words with those given in brackets and frame other sentences :

- (1) एतत् यन्त्रं क्रीणातु । (फेनकम्, पुस्तकम्, फलम्)
- (2) सा भोजनं करोति । (दुग्धपानम्, दानम्, प्रार्थनाम्)
- (3) व्यर्थश्रमं मा करोतु । (व्यर्थव्यवहारम्, दुर्व्यवहारम्, व्यर्थव्ययम्)
- (4) श्वानभयं न अनुभवतु । (चोरभयम्, सिंहभयम्, अन्धकारभयम्)

5. Frame sentences. Follow the illustration :

एतत् _____ अस्ति । (यन्त्रम्, क्रयणम्)

एतत् यन्त्रं क्रयणयोग्यम् अस्ति ।

(1) एतत् _____ अस्ति । (पुस्तकम्, पठनम्)

(2) एतत् _____ अस्ति । (स्थानम्, भ्रमणम्)

(3) एतत् _____ अस्ति । (चलचित्रम्, दर्शनम्)

(4) एतत् _____ अस्ति । (जलम्, स्नानम्)

6. Change forms of verbs. Follow the illustration :

- भवति - भविष्यति भविष्यामि
- वदति - _____
- करोति - _____
- तरति - _____

7. Find out such jokes :

ज्ञातव्यम्

● आम्रम् - Mango	● कदलीफलम् - Banana
● सीताफलम् - Custard-apple	● नारङ्गम् - Orange
● बदरम् - Berries	● आमलकम् - Amaranth
● सेवम् - Apple	● निम्बूकम् - Lemon
● जम्बूफलम् - Rose-apple	● खर्बूजः - Watermelon
● दाडिमम् - Pome granate	● नारिकेलम् - Coconut